

Várpalotai Bányász—Budapesti Lokomotiv 1:0 (1:0)

A sűrű sorokban a pályára özönlő szurkolókon már látszik, hogy közel a bajnoki szezon. Fokozódik az érdeklődés, az idő is kedvező. A szerzon előtti utolsó edzőmérkőzésen a Várpalotai Bányász csapat a következő feállásban állt ki: Vajda — Kazári, Zombori, Csaba — Terbe, Flamm — Daru, Borbély, Zsótér, Bátki, Hudecz.

Az első félidőben a hazai csapat lendületes játékot mutatott, egymásután futottak végig a szebbnél szebb támadások. A csatársor tartotta a labdát, igaz, hogy a védelem használható labdákat adott előre. Az aprótermetű Lokomotiv

csatárok támadásait a védelem biztosan rombolta szét. A 30. percben kapu előtti kavardásból Zsótér a jobb sarokba lövi a labdát.

Második félidőben a játék képe megváltozott, a vendégcsapat vette át az irányítást, a hazai csapat csak szörványos támadásokkal kísérletezik, de minden támadás veszélyes. Az eredmény nem változik.

A hazai csapatból Vajda, Zombori, Csaba az első félidőben, Terbe és Hudecz Játsozott jól. A csatársor még érzi Kőműves hiányát, Daru kevés labdát kapott.

Asztalitenisz

Vasárnap délelőtt került sor a Vajáriskola tornatermében a Várpalotai Bányász és a Veszprémi Bányász visszavágó mérkőzésére, melyet a várpalotaiak 13:11 arányban nyertek meg.

A várpalotai játékosokon ki-

ütközött az edzési hiány, éppen ezért a vezetőség feladata lenne, hogy az edzéshez szükséges termet biztosítsa, s ezzel megakadályozza a szakosztály szétesését.

Kőnya Mihály

Több támogatást kérünk a szurkolóktól

Még két nap és megkezdődik az 1954-es bajnoki labdarugó szezon. Az első ellenfele a Várpalotai Bányász csapatnak a Székesfehérvári Honvéd labdarugó csapata lesz. Ebből az alkalomból szeretnénk egy pár szót szólni, illetve kérésünkkel tolmácsolni Várpalota sportszerető népe felé.

A bajnoki év végén csupán az első hét helyezett marad bent az N. B. II-ben, a többiek alacsonyabb osztályba kerülnek, vagyis 9 csapat esik ki. Ez azt jelenti, hogy óriási küzdelmek várhatók, mindenegyes pontért, szívósan meg kell harcolni, mert ha nem kerülünk az első 7 helyezett közé, úgy Várpalotának nem lesz NB. II-es csapata. Elképzelhető, milyen feladat vár elsősorban a sportolókra, az edzőre, a sportkör vezetőire, és milyen nagy segítséget tudnak ezeknek a feladatoknak megoldásában nyújtani a szurkolók.

Ugy tud a Várpalotai Bányász labdarugó csapata egy-egy mér-

közösen jó eredményt elérni, ha a közönség teljes egészében mellette áll, ha nem szidják ok nélkül a játékost. A játékos is ember, hibákat csinál, ideges, persze, hogy fokozottabban ideges lesz, elveszti a fejét, ha a közönség gúnyolja, sértegeti, ahelyett, hogy biztatná. Azt várjuk és kérjük a várpalotai közönségtől, hogy biztassa a csapatot, mert a biztatás az erőt ad, fél győzelmet jelent.

Vannak egyes dolgozók, mint Várkonyi Iómeester a Cser-mezőből, aki arra használja fel a mérkőzés idejét, hogy szidja a játékosokat, hogy hangulatot csináljon a játékosok ellen. Erre semmi szükség nincs. Várkonyi elvtárs sokkal jobban tenné, ha biztatná a csapatot és a közönséget is a csapat iránti szeretetre nevelné.

Az idei szezon sikere a játékosokon kívül elsősorban a közönségen múlik. Biztatásuk, szeretetük nagy mértékben elősegítheti a győzelmet.

Szurkoló-értekezlet a sportkörben

A Várpalotai Bányász Sportkör labdarugó szakosztálya f. hó 12-én, pénteken délután fél 6 órai kezdettel „szurkoló értekezletet” tart.

Az értekezlet célja, hogy az 1954. évi NB. II-es bajnokság megindulása előtt a szurkolók pontos tájékoztatást kapjanak a felkészülésekről, a várható eredményekről.

Ezzel a megbeszéléssel szeretnénk a vezetőség megkeresni azokat a lehetőségeket, amelynek se-

gítségével az eddiginél sokkal jobb, sokkal barátságosabb viszony alakulhat ki a szurkolók és a játékosok között.

Az értekezlet fontosságára való tekintettel felkéri a szakosztály vezetősége a szurkolókat, hogy minél nagyobb számmal jelenjenek meg, valóban bizonyítsák be, hogy nem közömbös számukra a bányászcsapat szereplése.

Labdarugó szakosztály vezetősége.

Fő a pénz

A nemzetközi nőnapot nálunk vasárnap este tartották a kultúrotthonban. Itt a megrendezés körül a szokásos botrányok játszódtak le. Tudták, hogy nőnap lesz, ennek ellenére előtte mozielőadás volt, úgy hogy a sokgyermekes anyák, nők a hidegben várakoztak, amíg a mozielőadás végetért és csak így kezdődhetett meg a gyűlés.

Még tartott a gyűlés, amikor Szigeti elvtárs, a kultúrotthon jelenlegi vezetője elkezdte sürgetni a gyűlés befejezését, mert meg akarta kezdeni a táncot, mert szerinte fő a pénz, nem fontos, hogy nőnap van, táncnak kell lenni, mert az jövedelmez.

Nem ez az első eset már a kultúrotthonnál és eddig minden bírálatunk hiábavető volt. Ugy látjuk, hogy Szigeti elvtárs, mint politikai jelelős, nem látja át a nőnap jelentőségét. A jövőben ügyesminek nem szabad előfordulni, nem szabad a rendezvényt összekapcsolni a táncsal és pénzszerezési lehetőségért sürgetni a nőnap befejezését.

Figyelő.

Egy hét történelem

Március 13. 1898-ban megnyílik az OSZDMP I. Kongresszusa.

Március 14. 1883. meghalt Marx Károly.

Március 15. 1848. Pest népének, ifjúságának forradalmi megmozdulása.

Március 16. 1919. meghalt M. J. Sverdlov, a Bolsevik Párt egyik nagy vezetője.

Március 17. Az első Független Magyar Minisztérium megalakulása 1848.

Március 18. 1871 a Párizsi Kommun kikiáltása.

Március 19. 1809. született N. V. Gogol orosz író.

Népevelő
Népevelő és a népi kultúra munkái

VÁRPALOTAI Bányász

A Bányászati Pártbizottság hetilapja.

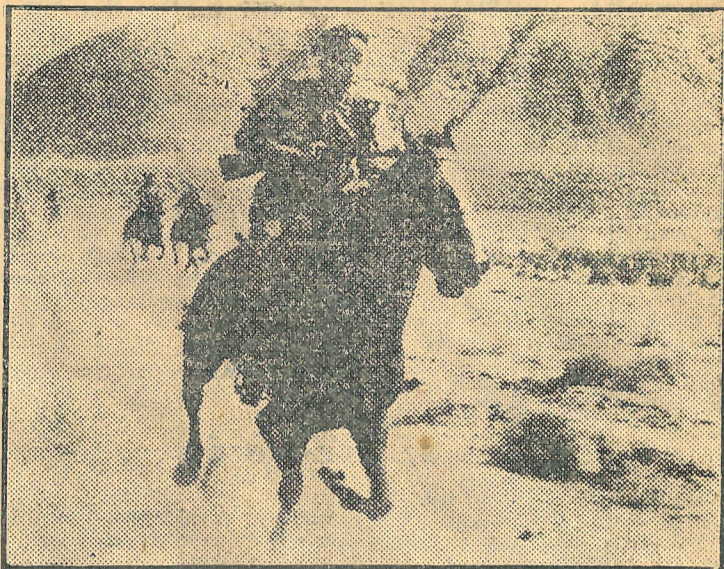
Felelős szerkesztő: Gara György
Felelős kiadó: Kertai Sándor
Szerkesztőség: Várpalota Bányászati Pártbizottság
Veszprém
Felelős vezető: Steltzer Ferenc.

A várpalotai vasutasok adott szavuk valóraváltásáért

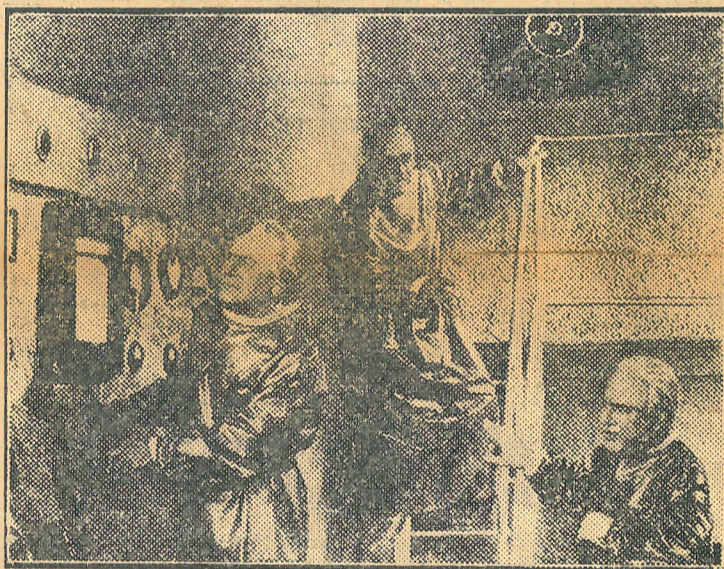
A várpalotai vasútállomás dolgozói, akik versenyre szolgáltatták az ajkai vasútállomás dolgozóit, februárban maradéktalanul eleget tettek vállalásaiknak. Az állomás dolgozóit a február eleji zord időjárás sem tudta megakadályozni ter-

vük teljesítésében. A havi értékelés alapján terhelési tervüket 100, vonatforgalmi tervüket 109, kocsimozgatási tervüket 108, elegytovábbítási tervüket 127, a kocsitartókodási tervet pedig 109 százalékra teljesítették.

A Szovjet Film Hete műsorából

Az „Őrs a hegyekben” című színes szovjet filmalkotás egyik izgalmas jelenete

Jelenet az „Ezüstszínű por” című színes szovjet filmalkotásból.

Mindkét film Várpalotán kerül bemutatásra

Dolgozó népünk hétköznapijához és ünnepeihez ma már az újság, a könyv, az írás és az olvasás is úgy hozzátartozik, mint a jóízű étel, a jól fűtött szoba, a rádió, film, vagy színház. A napi- és hétilapok egyre nagyobb tömegű embernek válnak mindennapi kenyerévé. Az állami könyvesboltokon kívül majdnem 4000 könyvtár juttatja el a legszebb könyveket az olvasókhoz. 1953-ban 8152 kiadvány jelent meg hazánkban, 17 millió példányban. 1952-ben 15.028 kiadvány, közel 50 millió példányban hagyta el a nyomdát.

Népünk, mely ezelőtt fél évszázaddal írástudatlanság dolgában elől járt Európa népei között, nemcsak az írástudatlanságot küzdötte le, hanem megszerette az újság- és a könyv olvasást is. Az írás tudományának, az olvasás gyönyörűségének közkinccsítése éppen olyan világtörténelmi küzdelemnek a gyümölcse, mint az ember felszabadulása az osztályuralmak rabságából. Az ember felszabadulását elővívó harc egyik legélesebb fegyvere pedig éppen a toll, az írás, a könyv volt!

Az emberi öskultúra népei, Egyiptom, Kína, Görögország és a római birodalom népei már mind ismerték az írást. Az írás tudomány azonban nem volt a népek szellemi köztulajdona, hanem az uralkodó osztály öröke tilkos tudomá-

A lúdtolltól a rotációsgépig

nyát. Az Ókor és a népvándorlás nagy hódítóit közül nem egy kardjával rajzolta meg a világ új térképét, de kevés akadt közülük, aki a nevet le tudta írni. A híres és hírhedt lovagvilág eszményi emberének, a „lovag”-nak hét főerénye (lovaglás, uszás, vadászat, ijáadás, vívás, sakkozás, verselés) közt az írás, vagy az olvasás „erényét” hiába keressük. A középkor nagy német hőskölteményének szerzője, Wolfram von Eschenbach lovag, aki 1220 körül halt meg, nem tudott írni. Verseit írónaknak diktálta.

Hazánkban a bizánci és francia műveltségű III. Bélának, az esztergomi várpalota építőjének udvarában 1190 körül lép elő az írás a kolostori cellák falai közül. Ő rendeli el, hogy ezután a törvényeket, jogügyleteket foglalják írásba. Azáltal azonban, hogy a világi hatalom is alkalmazni kezdi az írást, a betű még nem vált a nép közkinccsév. Nemcsak az írás, hanem annak nyelve, a latin is ismeretlen volt a nép előtt. Hogyan terjedhetett volna így az ismeret, a tudás, a tapasztalat?

A tudomány, az írásművészet elterjedésének ráadásul még technikai nehézségei is voltak. A

középkori ember nem hogy a nyomtatott könyvet, de a papírost sem ismerte. A régi világ tudósai, írója, betűit nem írógéppel, tollal, hanem bozontos szemöldökébe szúrta azt. Tinódi Lantos Sebestyén Kassán léteben 1552-ben kemény télen, hideg szobácskában írta meg „Eger viadalját”. Fázó ujjait hol tehetetével, hol meg a gyertyalúze fölé tartja őket, de csak vigyázattal, nehogy lángra lobbanjon a könnyed, hasított lúdtoll.

Es mégis ezek a tudományt véka alá rejtő középkornak a kis műhelymészei gyújtották meg — a könyvnyomtatással — a tudás világraszóló lángját.

Két iparművészeti cikk volt a legkelendőbb a középkorban. Az egyiket a vallásos hiedelmekkel körülvett szelvényeket a nép írástudatlanságára utalva a „szegények bibliájá”-nak nevezték. A másik a XV. század udvari világ kedvelt játékszere, a kártya volt. A

szentkép és a kártya iránt növekvő tömegigény kényszerítette a kor iparművészeit arra, hogy a képek egyenkénti kézfestése helyett, egy szaporább előállítási módot alkalmazzanak.

A XV. század elején jelenik meg az európai fametszet. A fábavéselt rajz, a dúc teszi lehetővé, hogy ugyanazt a rajzot a művész sok-sok, sőt néhány ezer példányban is sokszoríthassa. Képet nem kell újra és újra megrajzolni. Megfelelkezi a dúcot, rányomja az akkori idők másik vívmányára, a papírra. Innen, a fametszés technikájától már csak egy lépés a könyvnyomtatásig.

Gutenberg János, a könyvnyomtatás feltalálója 1399-161—1468-ig élt. Az ő első betűi sem mások, mint apró, cserélhető, egymáshoz illeszthető és szétbontható fametszetek. Gutenberg első, szétszedhető betűkkel nyomott nyomtatványát 1447—1455 között jelentek meg. Kezdetben bizony lenéztek őket a gyönyörű, kézrajzú, pompás festésű kódexek mellett Pontosan 500 évvel ezelőtről, 1454-ből való az első évszámmal ellátott európai nyomtatvány, jellemző módon V. Miklós pápa bünbocsátó levele.

A kor haladó emberei, köztük Hunyadi Mátyás, a híres budai Corvina-könyvtár alapítója hamar felismerték a könyvnyomtatás jelentőségét. Budán, 1473-ban Hess András műhelye nyomtatja az első magyar, latinnyelvű könyvet. Hazánk tehát 1773-ban a könyvnyomtatás dolgában két esztendővel megelőzte az akkori spanyol világbirodalmat és három évvel Angliát.

A betűvel terjedő tudomány egyenesen halad korunkig. Az európai könyvnyomtatás felfedezése egybe esik az újkor születésével, a renaissance korával. Az európai könyvnyomtatás elterjedése egyidős az új világreszek felfedezésével és a természettudományos gondolkodás hajnalával is. Az emberiség sokban a betű által vette, s csak általa vehette szellemi birtokába a világot. A rádió kora előtt a könyvnyomtatás szolgálta legjobban a szabad gondolat terjedése ügyét. Ma, amikor szerte a világon a legmodernebb, nagykapacitású sokszorosítógépek, rotációs nyomdák ezrei terjesztik a haladás eszméjét, kisé elfogódva gondolunk vissza azokra a lúdtollas írókra, betűfaragó nyomdászokra, kéziasajtót préselő könyvnyomtatókra, vízahajlotta papírmalmok molnáraira, könyvkötőkre, akik könyvkultúránk úttörői voltak.